

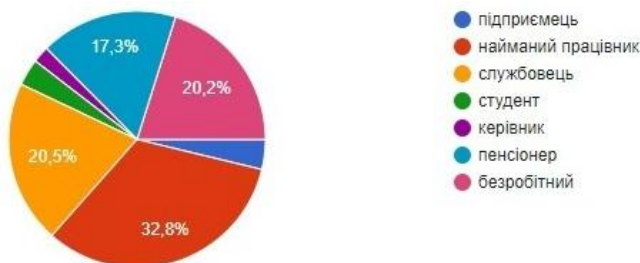
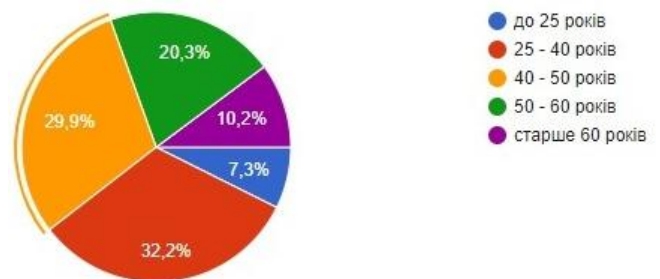
2. Результати соціологічного дослідження

Протягом лютого–березня 2021 р. в Ємільчинській громаді проведено опитування громадської думки мешканців громади щодо умов життя та якості що надаються на теренах громади. Всього у анкетуванні взяли участь 531 особа з числа жителів Ємільчинської громади, в тому числі 177 – шляхом онлайн-заповнення google-форми та 354 – заповнюючи паперові анкети в селах громади. Крок відбору не визначався.

Питання анкети умовно поділялися на кілька розділів:

- характеристика осіб, які беруть участь в опитуванні,
- загальне враження про Ємільчинську громаду, та їх життя у ній,
- характеристика окремих складових життя в громаді, особисте бачення проблем громади та шляхів їх вирішення;
- визначення найбільш прийнятних способів взаємодії та комунікації органів влади та населення.

Основна частина респондентів була віком 25–50 років – 62%, людей старше 60 років – 10%, молодше 25 років – 7,5%. В цілому, розподіл за віком респондентів не відповідає структурі дорослих жителів громади: осіб віком 25–50 років – 35%, старше 60 років – 20%, молодших 25 років – 10%. Це означає, що опитування відображає, насамперед, думку жителів громади найбільш активного віку.

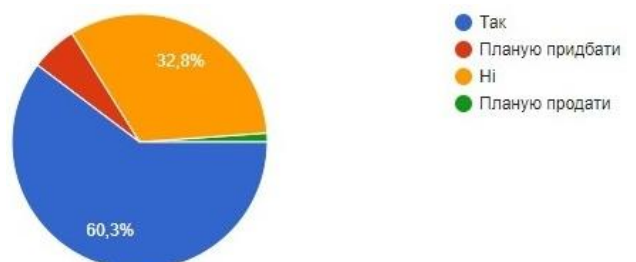
За родом занять найбільше було найманих працівників – 33%, службовців та безробітних – порівну – по 20%, пенсіонерів – 17%, підприємці – 4%, студенти – 3,5%, керівники – 2%. Отож, представництво верств населення різноманітне з невеликою перевагою найманих працівників.

Ще одна особливість – серед опитаних 62,5% – жінки, 37,5% – чоловіки, отже жіночі думки представлені краще, ніж чоловічі, а жінки, вірогідно, активніші в громадському житті.

60% респондентів – власники будинку чи квартири на території громади та ще 6% опитаних планують її придбати в громаді. Отже, більшість респондентів тісно пов'язана з життям громади – через свою нерухомість.

Організатори анкетування прагнули пропорційного поширення анкет для населення в старостинських округах.

Дослідження не є повністю репрезентативним, тому отримані дані не можна поширювати на все населення громади. Водночас воно представляє

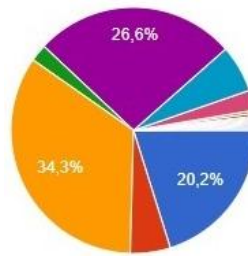

думки переважно економічно та соціально активної, мобільної частини мешканців громади, які мають постійну роботу та сталі доходи, чіткий соціальний статус, отже – вирішальною мірою впливають на розвиток громади.

Питання анкети **«Як Ви характеризуєте Ємільчинську громаду?»** передбачало вісім варіантів

відповідей пропонувався обрати одну. Найбільше, 34,4%, обрали варіант «Я просто змушений тут жити»,

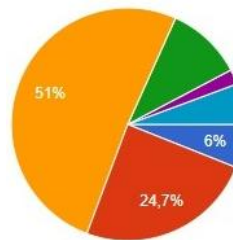
26,6% – «Тут немає перспектив для розвитку», 6% – «Я точно виїду звідси при найменшій можливості». 20,2% респондентів зазначили, що «Тут комфортно жити», 2,3% – «Тут є де і як себе реалізувати», 2,6% порекомендували б Ємільчинську громаду для проживання своїм знайомим. 5% хочуть, щоб тут жили їх діти. 10 респондентів не визначилися із вибором запропонованих питань і дали свої варіанти. Тобто переважають критичні настрої – опитані переважно не вважають власну громаду тим місцем, де б вони хотіли жити, лише меншості тут комфортно,

- Тут комфортно жити мені
- Я хочу, щоб тут жили мої діти
- Я просто змушений тут жити
- Тут є де і як себе реалізувати
- Тут немає перспектив для розвитку
- Я точно виїду звідси при найменшій...
- Я рекомендую свою громаду для пр...
- складно відповісти

Причини цих настроїв розкриває наступне запитання – **«Як Ви оцінюєте матеріальне становище Вашого домогосподарства (родини)?»**.

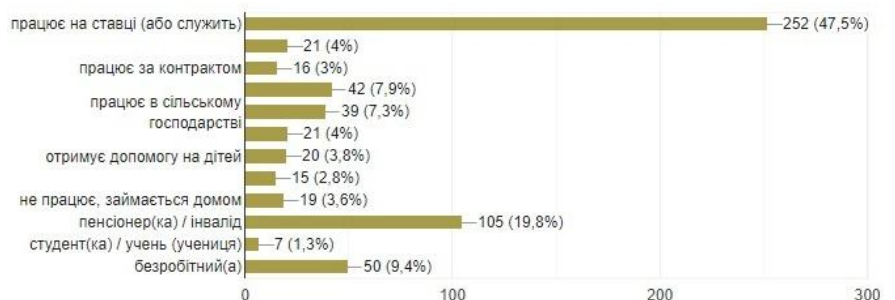
51% опитаних визначили його як середнє («від зарплати до зарплати»), 30% – погане (вистачає лише на основні потреби або дуже бідно), 13% – добре, лише 2% – дуже добре своє матеріальне становище, а ще 5,6% не визначилися із відповіддю.

- дуже погано – живемо дуже бідно
- скоріше погано – вистачає лише на основні потреби
- середньо – вистачає «від зарплати до зарплати»
- скоріше добре – живемо досить комфортно
- дуже добре – у нас все є
- важко сказати

Питання **«Яким є джерело доходів члена сім'ї, який заробляє найбільше?»** мало на меті встановити джерела доходів родин громади і передбачало можливість кількох відповідей.

Найбільше респондентів – 47,5% – працюють на ставці, 20% отримують пенсію, 9% безробітні, 8% працюють на виїзді у великому місті, 7% – у сільському господарстві, 4% приватні підприємці, 4% працюють за кордоном, ще 4% отримують допомогу на дітей, ще 4% не працюють і займаються домом. 38 респондентів працюють за контрактом, час від часу або є студентами.

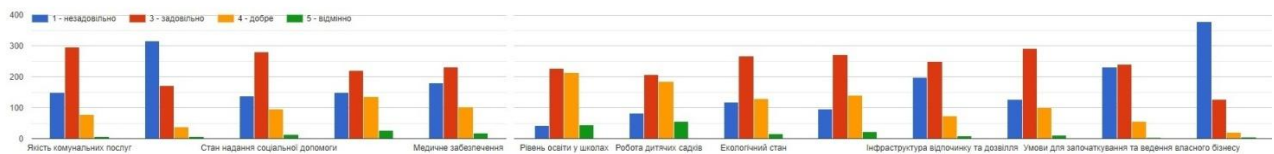

З усіх, хто працює за кордоном або на виїзді у місті лише шестеро зазначили, що тут комфортно жити (вірогідно, вони бачили значно кращі умови життя та заробітку). Усі студенти зазначили, що тут немає перспектив. З 20 осіб, які отримують допомогу на дітей як основне джерело доходів, лише 4 зазначили, що мають комфортне життя. Із 32 осіб, які відмітили, що живуть дуже бідно,

лише 3 зазначили про комфортне життя, а із 11 тих, хто живе дуже добре, жоден не зазначив, що тут немає перспектив і бажає виїхати. Отже, рівень доходів на теренах громади найбільше впливає на оцінку якості життя.

Із 332 жінок, які були респондентами, третина (104 або 31%) зазначила, що тут не має перспектив для розвитку і зазначила про бажання виїхати). Із 199 чоловіків-респондентів таких виявилось 58 або 29%. Тобто і чоловіки, і жінки приблизно однаково оцінюють своє життя в громаді.

Для характеристики окремих складових життя в громаді, висловлення особистого бачення проблем громади та шляхів їх вирішення передбачалися ряд питань. Питання **«Як би Ви оцінили рівень нинішнього стану окремих показників стану громади?»** стосувалася 13 сфер, рівень пропонувалося оцінити так: 1 незадовільно, 3 задовільно, 4 добре або 5 відмінно.

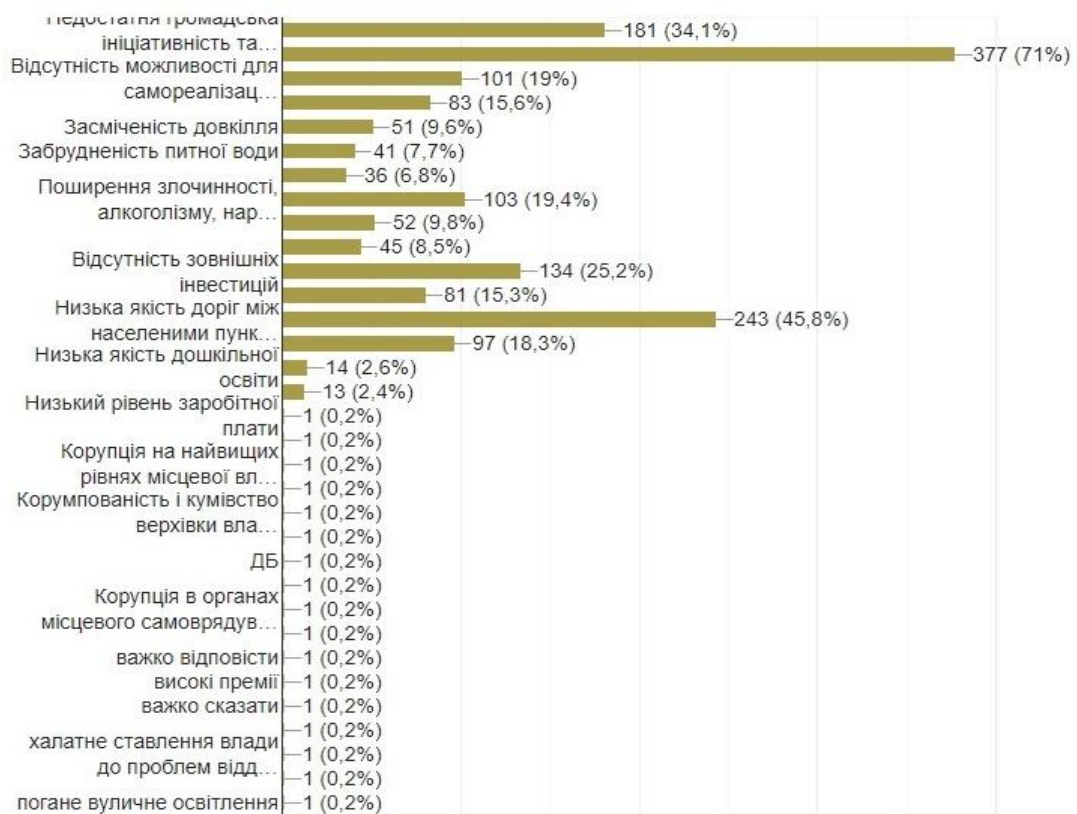
Відмінні оцінки поставили небагато респондентів, максимально, 56 осіб, оцінили роботу дитсадків. Добрих оцінок більше, максимально 215 осіб, оцінили як «добрий» рівень освіти в школах.

Найбільше оцінок «задовільно», «добре» та «відмінно» отримали: рівень освіти в школах (488 респондентів), робота дитсадків (448), торгівля та громадське харчування (436), екологічний стан (412) та громадська безпека мешканців (405). Найменше позитивних оцінок отримали: медичне забезпечення (350), інфраструктура відпочинку та дозвілля (332), умови для започаткування та ведення власного бізнесу (296), стан доріг та вулиць (215), можливість працевлаштування (151 респондент).

Відповідно, найбільше незадовільних оцінок отримали: можливість працевлаштуватися (379), стан доріг та вулиць (316) та умови для започаткування та ведення власного бізнесу (233).

Результати опитування показали, що найбільшою проблемою для мешканців громади є неможливість працевлаштуватися. Традиційно, мешканці критично налаштовані стосовно стану доріг та вулиць населених пунктів. Відносно велика кількість опитаних (44%) незадоволені умовами для започаткування та ведення власного бізнесу. Привертає увагу, що незадоволених інфраструктурою відпочинку та дозвілля (198 осіб) більше, ніж медичним забезпеченням (181 особа), комунальними послугами (150) та станом надання соціальної допомоги (139).

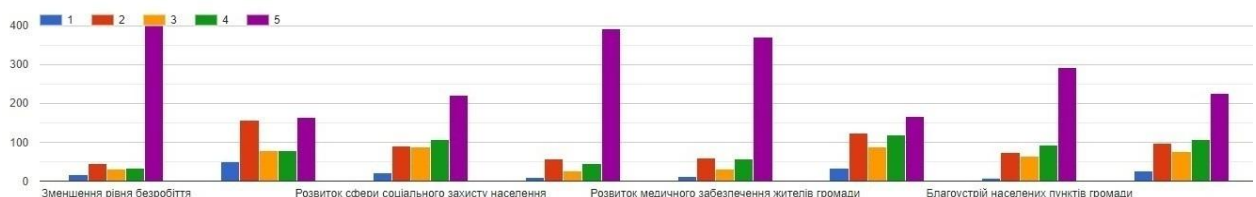
Питання **«Що, на Вашу думку, заважає розвитку громади?»** передбачало 16 варіантів відповіді, можливість обрати три варіанти та висловити свою думку. На переконання респондентів найбільше розвитку громади заважають: безробіття (71%), низька якість доріг між населеними пунктами (46%), відсутність інвестицій (40,5%), недостатня громадська ініціативність та активність мешканців (34%).

Вважають, що розвитку громади заважають: поширення злочинності, алкоголізму та наркоманії 19% опитаних; значна частка населення старшого працездатного віку 18%, зношеність інженерних мереж та засміченість довкілля - по 10%. Особливого стримування розвитку громади, на думку респондентів, не чинять: недостатня інформованість про громаду (7%), низька якість дошкільної та шкільної освіти (по 2,5%).

Фактор відсутність можливості для самореалізації зазначили 19% опитаних, несприятливі умови для розвитку підприємництва – 15,6%, недостатня підприємливість мешканців громади – 8,5%. Причому, відсутність можливості для самореалізації зазначили 20% жінок та 17% чоловіків, несприятливі умови для підприємництва – 14% жінок та 19% чоловіків, нестачу підприємливості – 10% жінок та 7% чоловіків.

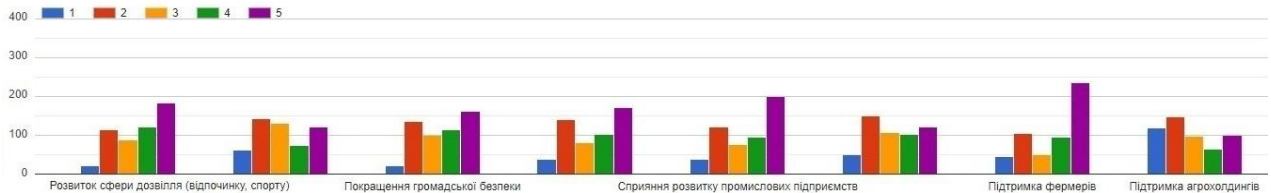
Відповіді на питання «Як Ви думаєте, наскільки важливі такі завдання для розвитку Ємільчинської громади?» дали уявлення про пріоритети мешканців громади у розвитку громади на найближчий час. Було запропоновано 16 позицій, кожен з яких респондент мав рейтингувати від 1 до 5, чим більше голосів з «5» – тим важливіше завдання для влади.

Думки опитаних розділилися в такому порядку:

- 403 опитаних (76%) вважають, що потрібно зменшити рівень безробіття;
- 392 (74%) – відремонтувати дороги між населеними пунктами;

- 370 (70%) – розвивати медичне забезпечення жителів громади;
- 293 (55%) – покращити благоустрій населених пунктів;
- 234 (44%) – підтримати фермерів;
- 226 (43%) – покращити освітлення населених пунктів;
- 222 (42%) – розвивати сферу соціального захисту населення;
- 182 (34%) – розвивати сферу дозвілля (відпочинку, спорту).

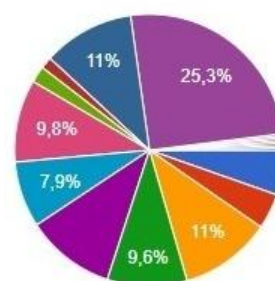

В підсумку найменш важливими завданнями за підсумками опитування є: розвиток туризму (122 голоси або 23%), підтримка кооперативного руху (108 голосів або 20%), підтримка агрохолдингів (100 голосів або 19%). Тобто весь комплекс питань, що стосується розвитку економіки громади – за виключенням підтримки фермерів.

На запитання «**Чи вірите Ви у реалізацію цих завдань?**» 62% відповіли, що швидше не вірять, ніж вірять. Відповідно, 38% – швидше вірять, ніж навпаки. Зміна цієї позиції на наступні сім років вимагатиме від громади та місцевого самоврядування значних зусиль.

Під час відповіді на питання «**Яким, на Вашу думку, є основний ресурс Ємільчинської громади для успішного розвитку?**» треба було обрати з 11 запропонованих варіантів, або зазначити свій варіант.

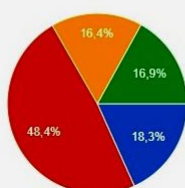
В підсумку понад 25% респондентів таким ресурсом вважають прогресивну та дієву місцеву владу, по 11% назвали привабливу природу, корисні копалини та природні ресурси, а також місцеві підприємства та підприємців, по 10% респондентів назвали ресурсами для розвитку активність і підприємливість мешканців, вільні земельні ділянки, а також вигідне географічне розташування й хорошу доступність до основних міст та ринків. До слова, дієву владу основним ресурсом громади вважає 20% жінок і 12% чоловіків. Тобто жінки схильні більше довіряти хорошій організації управління, ніж чоловіки. Привертає також увагу нижче

- Вигідне географічне розташування
- Хороша доступність до основних міст та ринків
- Корисні копалини та природні ресурси
- Активність та підприємливість мешканців
- Місцеві підприємства, приватні підприємці
- Іноземні інвестори
- Вільні земельні ділянки у громаді
- Вільні виробничі приміщення
- Цікаві туристичні об'єкти
- Приваблива природа
- Прогресивна та дієва місцева влада

10. Як Ви оцінюєте участь членів Вашої родини у житті громади (участь у масових заходах, святах, фестивалях, спільних ініціативах жителів тощо)?

531 відповідь

- Усі члени сім'ї зазвичай беруть активну участь у житті громади
- Деякі члени сім'ї зазвичай беруть активну участь у житті громади
- Ніхто з членів сім'ї зазвичай не бере активної участі у житті громади
- Важко сказати

посередній показник оцінки підприємливості.

Ще два питання мали на меті визначити, як мешканці оцінюють свою громадську активність, і які засоби комунікації з владою є для населення Ємільчинської громади

найбільш зручними.

На питання «**Як Ви оцінюєте участь членів Вашої родини у житті громади (участь у масових заходах, святах, фестивалях, спільних ініціативах жителів тощо)?**» відносна більшість респондентів (48%) зазначили, що деякі члени їх родини зазвичай беруть активну участь у житті громади. 18,3% вважають, що всі члени сім'ї зазвичай беруть активну участь у житті громади. Третина ніяк не задіяна. При цьому опитані переважно належать до соціально та економічно активної частини громади.

Відповіді на питання «**Який із запропонованих способів інформування жителів про діяльність органів влади громади Ви вважаєте найзручнішим?**» показали, що найліпшими для жителів засобами комунікації з владою мають бути: збори та зустрічі представників ради з мешканцями (55%), офіційна Інтернет-сторінка селищної ради (39%), соціальні мережі (36%) та місцеві засоби масової інформації, наприклад газета (28%). Затребуваними є й дошки оголошень в селах громади, необхідність яких зазначили 29% опитуваних. Тобто в громаді переважають традиційні способи комунікації, інформаційні технології займають поважне, але не головне місце.

ВИСНОВКИ

1. Головна проблема громади – бракує віри мешканців в можливість позитивних перетворень в громаді, відповідно – згуртованості як спільноти, що пов'язана спільними інтересами та цілями.

2. Найгостріші оцінки отримала можливість працевлаштування в громаді. Безробіття сприймається як найважливіший чинник, що заважає розвитку громаду; при цьому рівень власної підприємницької активності у мешканців низький, подолання зазначеної вище проблеми передбачає його стимулювання.

3. Якість доріг та вулиць населених пунктів оцінюється мешканцями громади дуже негативно. Враховуючи, що в громаді є дороги різного рівня підпорядкування (державні, обласні, місцеві), то така оцінка стосується й відповідальності органів влади усіх рівнів

4. Мешканці Ємільчинської громади доволі скептично налаштовані щодо можливостей та ресурсів для реалізації завдань сталого розвитку громади. Це свідчить про низький рівень поінформованості громадян стосовно умов та можливостей розвитку соціальної сфери та бізнесу, причому – як зі сторони влади, так і зі сторони підприємницьких структур. Відчувається брак прийнятних та зручних для мешканців форм участі в обговоренні та розв'язанні проблем громади, що потребуватиме новітніх та сучасних рішень зі сторони місцевого самоврядування.

5. Діяльність закладів культури та спорту сприймається доволі проблемно, закладів та спортивних майданчиків є доволі багато, але мешканці категорично кажуть про потребу розвитку сфери дозвілля (відпочинку та спорту). Вірогідно, ця діяльність вимагає перегляду, популяризації та підтримки

6. Слабка поінформованість громади про можливості розвитку туризму як окремої сфери підприємницької діяльності в громаді (власне, про підприємництво як таке). Туризм, у громадській думці, не розглядається як галузь, яка може «підняти» громаду.

7. Основний акцент в інфраструктурі територіальної громади мешканці бажають бачити в модернізації соціальної сфери – особливо закладів охорони здоров'я, культури та дозвілля.

Зазначені пріоритети у громадській думці треба враховувати під час планування. Разом із тим не варто їх абсолютизувати, адже вони відображають лише відчуття мешканців, а не економічні розрахунки.